

ΜΑΡΤΙΟΣ
ΑΠΡΙΛΙΟΣ
1985

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΕΛΟΣ
ΚΑΤΕΒΛΗΘΗ

ωραία ΣΑΜΑΡΙΝΑ

Κων. Φρόντζιου
Πρόεδρος Πνεύμ. Κέντρου
Ηλ. Μελετών
ΙΟΑΝΝΙΝΑ

■ Περίοδος Β' - Αρ. Φύλλου 181-182 ■ Γραφεία Αριστείδου 10-12, Τ.Τ. 105-59 6ος όροφος ■ Τηλ. 3242110

Σύσκεψη Συνδέσμων στη Λάρισα

1) Το πρόβλημα των νερών (έγινε σχετικό διάβημα στον Νομάρχη).

2) Το πρόβλημα της κατασκευής περιφερειακού δρόμου ώστε τα μεγάλα οχήματα να μην διέρχονται μέσα από το «χάνι», ιδιαίτερα αυτά που μεταφέρουν ξυλεία.

Στάλθηκε σχετικό έγγραφο προς το δασαρχείο με την παράκληση να μελετηθεί το θέμα αυτό.

Η απάντηση του δασαρχείου δυστυχώς δεν είναι ενθαρρυντική. Δεν υπάρχει, λέει, άλλη λύση και επομένως στην ανακατασκευή του καταστρώματος της πλατείας πρέπει να ληφθεί υπόψη και η διέλευση βαρέων οχημάτων.

3) Προγραμματίστηκε εκστρατία δενδροφύτευσης στη Σαμαρίνα για τις 27-28/4. Πήγε μόνο ο Σύνδεσμος Θεσ/νίκης που φύτεψε περίπου 700 δένδρα.

4) Δημιουργία παιδικής χαράς. Ανέλαβε ο Σύλλογος Κοζάνης για την ενέργεια αυτή, μετά από συνεννόηση με την κοινότητα.

5) Κιόσκια. Ο Εξωραϊστικός Σύλλογος ανέλαβε την πρωτοβουλία αυτή. Ήδη επικοινωνήσε με το αρμόδιο Δασαρχείο για

Με πρωτοβουλία του Δ.Σ. του Εξωραϊστικού Συλλόγου Σαμαρίνας «Ο ΝΕΟΜΑΡΤΥΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ» πραγματοποιήθηκε στις 17/3/85 στην έδρα του Συλλόγου, στη Λάρισα, μεγάλη σύσκεψη εκπροσώπων όλων σχεδόν των Συνδέσμων της χώρας στην εν λόγω σύσκεψη, εκτός από τους αντιπροσώπους των Συλλόγων, παραβρέθηκαν ο Πρόεδρος της κοινότητας Τάσιος Ζιάγκας και ο αντιπρόεδρος Ζήσης Ταμπούκας.

Ανάμεσα στα θέματα που συζητήθηκαν και που δημοσιεύονται πιο κάτω, σημαντική θέση πήραν τα εξής:

την παραχώρηση της κατάλληλης ξυλείας, κ.λ.π.

Για τα άλλα θέματα λήφθηκαν διάφορες αποφάσεις και η συζήτηση θα συνεχισθεί στην Σαμαρίνα, το καλοκαίρι.

Θέματα που συζητήθηκαν ήταν:

α) Πρόβλημα νερού Σαμαρίνας (συζήτηση για το νέο νόμο, ως προς τη δέσμευση του νερού).

β) Πλακόστρωση της Πλατείας (Χάνι).

γ) Δενδροφύτευση Σαμαρίνας (εκδρομή των συνδέσμων σε ημέρα που θα ορισθεί, για μεγαλύτερη συμμετοχή στην δενδροφύτευση).

δ) Θέματα καλλωπισμού Σαμαρίνας:

1. Περίφραξη και καλλωπισμός του χώρου, του αγάλματος του Αθανασίου Διάκου.

2. Διαμόρφωση της βρύσης «Κόντουρου» με κιόσκια και παγκάκια.

3. Διαμόρφωση του χώρου ανάμεσα στα καταστήματα Πάσχου - Λυγούρα.

4. Διαμόρφωση δύο άλλων χώρων σε τοποθεσίες της Σαμαρίνας με κιόσκια και παγκάκια.

Η περίφραξη και τα κιόσκια θα γίνουν με βοήθεια του Δασαρχείου Γρεβενών.

5. Παιδική χαρά σε κατάλληλο χώρο.

6. Μουσείο: Αποπεράτωση, λειτουργία με καθορισμό ημερας λειτουργίας.

7. Γενική επισκευή του Σχολείου μετά την προσφορά του κ. Νικολάου Μακρή, ανερχόμενη στο ποσό των 2.000.000 δρχ. για το σκοπό αυτό.

Οπωσδήποτε υπάρχουν πολλά άλλα θέματα που θα προταθούν από τους άλλους συνδέσμους και θα τεθούν στην ημερήσια διάταξη, της συζήτησης.

Η κριτική της κριτικής

Διάβασα με ενδιαφέρον την κριτική με τίτλο «Μια κακή τηλεοπτική Σαμαρίνα» που δημοσιεύθηκε στην «Ωρ. Σαμαρίνα» Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 1984, καθώς και την δριμεία κατά τα άλλα απάντηση του Συλλόγου Σαμαρινίων Λάρισης, στην «Ωρ. Σαμαρίνα» Ιανουάριος - Φεβρουάριος 1985, με την οποία όμως δεν πληροφορούμεθα, αν πράγματι το τοπίο όπου χόρευε ο σμήλος νέων, ήταν τυρναβίτικο ή αν οι παλιοί και οι σημερινοί κτηνοτρόφοι στις στρουγγές στη Σαμαρίνα φορούν τ' άσπρα για ν' αρμέξουν τα πρόβατα.

Είναι πολύ δύσκολη δουλειά η αναπαρασταση ενός περασμένου τρόπου ζωής, που αναπτύχθηκε σ' ένα συγκεκριμένο περιβάλλον, που επέδρασε και επηρέασε ασφαλώς την κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική και εθνική ζωή, των βλάχων της Πίνδου.

Τα ρούχα, τα τραγούδια, οι χοροί είναι η εξωτερική μορφή μιας συγκεκριμένης ανθρώπινης συγκρότησης σ' ένα συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο. Δεν μπορούν αυτά ν'

αποτελούν απλό θέαμα ή άκουσμα χωρίς να φαίνεται το δέσιμό τους με το φυσικό περιβάλλον. Χωρίς να σε κάνουν να σκέφτεσαι, όταν τα βλέπεις και όταν τ' ακούς, πως λειτούργησαν και πως διατηρήθηκαν στο διάβα των αιώνων στην ψυχή και το πνεύμα των προγόνων μας.

Η διαλεκτική αντιμετώπιση του όλου προγράμματος που λέγεται Σαμαρίνα, δεν είναι καθόλου εύκολο εγχείρημα και όποιος ασχολείται, ή θ' απασχοληθεί μ' αυτό δεν πρέπει να περιμένει μόνον επαίνους.

Κάποτε έπρεπε ν' αρχίσουμε να κρίνουμε αυστηρά τα όσα λέγονται, γράφονται ή προβάλλονται για τη Σαμαρίνα γιατί η σοβαρή και υπεύθυνη κριτική θα βοηθήσει στην σοβαρή και εκ βάθους μελέτη της ιστορίας του τόπου μας. Εξάλλου δεν νομίζω ότι υπάρχει άλλος δρόμος να πλησιάσουμε το τέλειο.

Ν. Θωμάς
Ιατρός
Γρεβενά.

Για τους συνδρομητές

Υπενθυμίζεται προς τους αναγνώστες της Ω.Σ. να γνωστοποιήσουν προς την Δ/νση του Συλλόγου (Αριστείδου 12 Τ.Κ. 105 59 Αθήνα), την οποιαδήποτε αλλαγή διευθύνσεώς τους προς αποφυγή ή άσκοπη αποστολή και επιστροφή της εφημερίδας.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΣΑΜΑΡΙΝΑΙΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ο χορός των Σαμαριναίων Κατερίνης

Έγινε το Σάββατο 23 Φεβρουαρίου στο κοσμικό κέντρο Κατερίνης «Εκάβη», ο ετήσιος χορός του συνδέσμου Σαμαριναίων Κατερίνης ο «Σμόλικας».

Με κύριο χαρακτηριστικό την μεγάλη συμμετοχή των πατριωτών από την Κατερίνη και τον Άγιο Σπυρίδωνα και την μεγάλη προσέλευση νέων σε ηλικία πατριωτών από κάθε άλλη φορά, μέσα στην κατάλληλα διακοσμημένη αίθουσα, άνοιξε ο χορός με το αθάνατο «Παιδιά απ' τη Σαμαρίνα». Μέσα στην αίθουσα επικρατούσε το κέφι και το ιδιαίτερο σε εκδηλώσεις γνωστό, στύλ γλεντιού των Σαμαριναίων, κάτω από τους σκοπούς του φημισμένου συγκροτήματος του Σωτήρη Σγούρου, (που κατά γενική ομολογία ήταν το καλύτερο συγκρότημα που εμφανίστηκε την τελευταία δεκαετία σε ετήσιο χορό του συν-

Το χορευτικό συγκρότημα του Συνδέσμου Σαμαριναίων Κατερίνης

δέσμου της πόλη μας).

Το κέφι πήρε τις μεγαλύτερες διαστάσεις όταν τα παιδιά του χορευτικού συγκροτήματος του Συνδέσμου με το πλούσιο πρόγραμμα που παρουσίασαν, ομολογούμενα απέσπασαν, τα περισσότερα εύγε.

Όμως το ξεφάντωμα διήρκεσε μέχρι τις μικρές πρωινές ώρες και οι πατριώτες αποχωρούσαν δίνοντας ραντεβού στην Πανσαμαριναϊκή συγκε-

ντρωση που φιλοδοξεί ο Σύλλογός μας να διοργανώσει για φέτος στις αρχές του Μάη.

Τέλος στον ιδιαίτερα σεμνό πρόεδρο του Συνδέσμου Σαμαριναίων Θεσ/νίκης κ. Μάνθο Πολίτη που τίμησε με την παρουσία του τον χορό, οφείλουμε ένα μεγάλο ευχαριστώ για τις έμπρακτες προσπάθειες που καταβάλλει για τη σύμφιξη των σχέσεων των αδελφών συλλόγων.

ΤΟ ΝΕΟ Δ.ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

Μας πληροφορούν ότι την 31.3.85, έγιναν οι αρχαιρεσίες του συνδέσμου και το νέο διοικητικό συμβούλιο που εκλέχτηκε για τα έτη 1985-86, 1986-87, συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΜΑΝΘΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΙΔΗΣ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: ΑΛΚΜΗΝΗ ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΥ-ΠΑΠΑΝΤΩ-ΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΦΟΡΟΣ: ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΡΑΣΤΙΝΙΩΤΗΣ
ΤΑΜΙΑΣ: ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΛΗΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ: ΦΑΙΔΡΑ ΤΕΓΟΥ-ΚΑΡΟΥΣΗ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΣΑΤΣΑΣ.

«ωραία ΣΑΜΑΡΙΝΑ»
Δημνία κοινωνική εκπαιδευτική ιστορική και λαογραφική εφημερίδα
Εκδότης - Ιδιοκτήτης
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΣΑΜΑΡΙΝΑΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ
Αρτιστείου 10-12, 6ος όροφος
Τηλ. 32.42.110
υπεύθυνος σφμ. με το νόμο
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΟΥΧΙΑΣ
(Πρόεδρος του Συνδέσμου)
συντάσσεται από
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Α. Πούχιας
Ν. Ανθούλης
Επιμέλεια ύλης
ΣΟΦΙΑ ΠΗΒΟΛΟΥ
φωτοσυναρμολογία
επιμέλεια-ατελείει
«Ν. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ & ΣΙΑ ΕΠΕ»
ΜΑΓΕΡ 11 - ΑΘΗΝΑ (108)
ΤΗΛ. ΚΕΝΤ. 5244555-5221792
5225479
εκτύπωση όφσσετ
«ΛΙΘΕΥΡΩΠΗ-ΕΠΕ»
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ 58
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ - ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 5750055
ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
Εσωτερικού δρχ. 400
Εξωτερικού δολ. 15
Εμβάσματα, επιστολές χειρόγραφα συνεργασιών κλπ. να αποστέλλονται προς τα γραφεία του Συνδέσμου.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ

Ομολογουμένως πενιχρά είναι τα αποτελέσματα παρά των αμέριστων υπαράστασης και των Ρώσων διπλωμάτων στην Μακεδονία. Συγκεκριμένα η τσαρική Ρωσία στο νευραλγικό προξενείο Μοναστηρίου είχε τοποθετήσει πρόξενο του Νεάγρου, ρουμανικής καταγωγής, ο οποίος επί πλέον τελούσε και υπό την προστασία του Ρώσου προξένου της Θεσσαλονίκης Χίτροβο, όπως αποκαλύπτεται από εκμυστηρεύσεις του πρώτου προς τον Αυστριακό πρόξενο της Θεσσαλονίκης, τον Ιανουάριο του 1880.

Αληθινό θαύμασμο προκαλεί η ακλόνητη πίστη στον Ελληνισμό και των Βλάχων, που διαμένουν πολύ μακρύτερα από τα σύνορα του ελεύθερου ελληνικού κράτους. Η Ελευθερία Νικολάου ερευνώντας τα Απόρρητα Αρχεία του Υπουργείου Εξωτερικών αναφέρει τα εξής: «Η ρουμανική κυβέρνηση διέταξε τον ακόλουθο της πρεσβείας της στη Ρώμη Κ. Μπορίλιαν να επισκεφθή τους βλαχοφώνους πληθυσμούς της περιοχής Δυρραχίου, για να πετύχει τη συμμετοχή τους στη ρουμανική κίνηση. Η τουρκική κυβέρνηση του επέτρεψε την ελεύθερη διακίνηση και οι τοπικές αρχές του εξασφάλισαν όλες τις διευκολύνσεις. Από το Δυρράχιο έφτασε εκεί στις 4.10.1905, πήγε στα Τίρανα, όπου χωρίς τήρηση προσχημάτων αγωνίστηκε να προσηλτίσει τους βλαχοφώνους. Οι βλαχοφώνες των Τίρανων, πιστοί στην ελληνική ιδέα, με θένος απάντησαν ότι τίποτε το κοινό δεν συνέδεε τη Ρουμανία μ' αυτούς, οίτινες, στερρώς εχόμενοι των πατρών, δεν θα επιτρέψωι σκάνδαλα και ζιζάνια, και ότι οι υποσχέσεις αυτού περί ιδρύσεως σχολής με πολλές γλώσσας, και Εκκλησίας μεγαλοπρεπούς, και προστασίας ισχυράς υπό την αιγίδα της Ρουμανίας, σκοπούσης, ως είπε, να συστήσει και Προξενείον εν Δυρραχίω δεν δύνανται να μειώσωι την απερίοριστον αγάπην των προς την Ελλάδα... Πρόσθεσαν επίσης (οι βλαχοφώνες) πως κάθε απόπειρα δολοφονίας τους με χρημάτα ή άλλα μέσα θα ναυαγούσε, όπως είχε γίνει στο παρελθόν. Ακόμη και αυτή η βία αν χρησιμοποιούταν από τους βέηδες της περιοχής, όπως είχε γίνει πριν πέντε χρόνια, ύστερα από συμφωνία των βέηδων με τη ρουμανική κυβέρνηση, δε θα απέδιδε. Ο Ρουμάνος ακόλουθος απογοητευμένος από τα αποτελέσματα των προπαθειών του στα Τίρανα ξαναγύρισε στο Δυρράχιο...». Άπρακτος!

Η ρουμανική κυβέρνηση δεν εξαγοράζει μόνον τους Τουρκαλβανούς βέηδες της περιοχής, αλλά, κατά καταγγελίες του Έλληνα Πρόξενου Δυρραχίου, και τον Μητροπολίτη Δυρραχίου. Εξ άλλου ο Κων. Βακαλόπουλος μας πληροφορεί ότι οι Ρουμάνοι «επωφελούνται σημαντικά από την αδράνεια και τη φιλοχρηματία των Ελλήνων μητροπολιτών». Προς στιγμήν μέσω του Αποστόλου Μαργαρίτη και με χορήγηση πεντακοσίων χιλιάδων φράγκων καταντούν εξωμότη τον Έλληνα Μητροπολίτη Μεσμβρίας Άνθιμο αποβλέποντας στην ίδρυση ρουμανικής Εξαρχίας στην Κωνσταντινούπολη. Αλλά τα σχέδια ματαιώνονται, διότι ο Άνθιμος αντιλαμβάνεται την ωμή περιφρόνηση του υποψηφίου πληρώματος της Εκκλησίας, των Ελληνοβλάχων, μεταμφεσθεί και ζητεί συνάντηση από το Οικουμενικό Πατριαρχείο.

ΑΓΩΝΑΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΟΒΛΑΧΟΙ

Του κ. ΑΧ. Γ. ΛΑΖΑΡΟΥ Διδάκτορος Πανεπιστημίου Αθηνών
Εκτ. Καθηγητού της Σορβόνης.

Όταν οι πνευματικοί ταγοί λιποψυχούν, δεν εκπλησσεται κανείς από ανάλογα περιστατικά του ανωνύμου ελληνοβλαχικού πληθυσμού, των ταλαιπωρων ρουμανιζόντων, άλλως τε αριθμητικώς ασήμαντα και συνήθως εφήμερα. Ούτε αυτά θα συνέβαιναν, αν η παρουσία του ελληνικού κράτους ήταν αισθητή. Αν από την στιγμή γενέσεως του ζητήματος η επίσημη Ελλάδα είχε ιδρύσει ειδικό επιστημονικό ίδρυμα, ελληνορωμαϊκών και ρωμανικών σπουδών, με αποστολή την επιστημονική διερεύνηση και ταυτόχρονα την τεκμηριωμένη πληροφορία τόσο των λατινοφώνων-βλαχοφώνων όσο και της διεθνούς κοινής γνώμης, καθώς και των αντιστοιχών ξένων ιδρυμάτων. Έτσι θα προσφερόταν και η πειστική επιχειρηματολογία στους Έλληνες διπλωμάτες και ίσως προλαμβάνονταν η επενδεδιητή λύση της προασκεψόμενης του Βουκουρεστίου. Και μετά πάροδο τώσων δεκαετιών και τώσων συζητήσεων των τελευταίων ετών, εξ αιτίας της επανεμφάνισής της προπαγάνδας δεν πραγματώνονται όσα επιβάλλονται για την ριζική θεραπεία, πριν δημιουργηθούν η εκδηλωθούν θύλακες και οι εκπληξείς καταστούν οδυνηρότατες, οι δε πληγές ανίατες.

Κατά τους χρόνους της τουρκοκρατίας οι Ρουμάνοι δωροδοκούν συστηματικά και κατά προτεραιότητα τους Τούρκους διοικητές της Μακεδονίας, όπως τον Μουχτάρ πασά και τον γενικό επιθεωρητή Χιλμί πασά, όχι μόνον για την εξασφάλιση της προστασίας των οργάνων της προπαγάνδας τους από την οργή των Ελληνοβλάχων αλλά και για την άσκηση τρομοκρατίας και επηρεασμού του φρονήματος των Ελληνοβλάχων. Κατά την απογραφή για τον καθορισμό της εθνολογικής σύνθεσης της Μακεδονίας οι Τούρκοι υπάλληλοι, κατά κανόνα όργανα της ρουμανικής προπαγάνδας και με πλήρη κάλυψη του Χιλμί πασά, εκβιάζουν απροσχημάτιστα και ανενδοίαστα τους Ελληνοβλάχους, για να απογραφούν ως Βλάχ μιλέτ, ως ιδιαίτερη εθνότητα στον χώρο της ευρωπαϊκής τουρκίας. Ο Μαζαράκης-Αινάν σημειώνει σχετικά: «Οι Βλάχοι διαμαρτύρονται, αρνούνται δηλώνοντας ότι ανέκαθεν ήταν Έλληνες» εις απάντησιν φυλακίζονται (Σέλιον Βερροίας), επιβάλλονται αυτοί προστίμια και τέλος πολλοί μεν αυθαίρετως εγγράφονται ως Βλάχ, εις άλλους δε, μέχρι σήμερα, δεν παρέχονται νομοϋζία (φύλλον ταυτότητας απαραίτητον εν Τουρκία) άνευ των οποίων ουδεμίαν εμπορικήν πράξιν δύναται να εκτελέσωιν, ούτε ταξιδεύουν ούτε ιδιοκτητούν να έχωσι».

Για την σκανδαλώδη εύνοια και μεροληψία του πασά τούτου ο Γάλλος Μ. Παγιαρές στο βιβλίο του «Ο μακεδονικός κυκεώνας» γράφει: «Ο Κουταόβλαχοι της Μακεδονίας, διεκδικούμενοι, από τον ρουμανισμό, έχουν μείνει πιστοί στην ελληνική ιδέα, παρά τις δολοπλοκίες και τις απειλές του Χιλμί-πασά - του μεγάλου Μεταρρυθμιστή που αποκαλείται από τους ίδιους τους Τούρκους Χιλμέσκο-Πασά, τόσο η ρουμανοφιλία του σε κάθε πράξη του φανερώ-

νεται - και παρά, επίσης, τις εκτελέσεις των βουλγαρο-ρουμανικών συμμοριών». Καλύπτουν πολλές σελίδες του βιβλίου του τα φρικιαστικά εγκλήματα, τα οποία έχει καταγράψει με επιτόπια έρευνα. Σκηνές τρομου καταχωρίζει και σε δεύτερο δημοσίευσμά του, επιγραφόμενο «Ο Ελληνισμός στην Μακεδονία»: Οι Κομιτατζήδες, εν ονόματι του Βουλγαρο-Μακεδονικού και του «Ρουμανο-Μακεδονικού Κομιτάτου, ετοιμάζονται να εκτελέσουν τον αρχηγό μιας οικογένειας, ενώπιον της συζύγου και των παιδιών, που αναγκάζουν να παραστούν στην εκτέλεση. Τα μέλη προσέρχονται και παρακολουθούν αλλά με απάθεια εκπληκτική, χωρίς φωνή, χωρίς κλάμα. Οι δημίοι αφηνιάζουν. Τυφκίζουν ένα παιδάκι τεσσάρων ετών. Το δε αίτιο των εγκλημάτων είναι, ότι οι κάτοικοι της Μακεδονίας, Κουταόβλαχοι, αρνούνται να προσχωρήσουν στον βουλγαρο-ρουμανισμό και επιμένουν να είναι Έλληνες. Παντού, Σιδιρόκαστρο, Τζουμαγιά, Σέρρες, Νευροκόπι, Μελένικο, Κλεισούρα, Καστοριά, Μοναστήρι, Μεγάροβο, Τίρνοβο, Φλώρινα και άλλες πόλεις τα θύματα αφηνιόντας την τελευταία πνοή διατρώνουν με όλες τις δυνάμεις τους, με καυτή και περήφανη φωνή την ελληνικότητά τους, όπως σημειώνει ο Παγιαρές, βροντοφωνώντας «είμαστε Έλληνες! Ζήτω η Ελλάς!».

Αλλά η Ελλάς αγρόν αγοράζει. Ενώ η Βουλγαρία και η Ρουμανία, ιδρύονται ως ανεξάρτητα κράτη πολύ αργότερα από την Ελλάδα, οργανώνουν εσπευσμένα άρτια διοίκηση, εκσυγχρονισμό και πειθαρχημένο στρατό, συγκροτημένη και ευέλικτη διπλωματία, παρουσιάζονται στον διεθνή στίβο έτοιμες να εκμεταλλευθούν αφηνιόντες ευκαιρίες, αποβαίνουν ευπροσδεκτικοί φίλοι και σύμμαχοι όλων των ευρωπαϊκών κρατών και των άλλοτε κυρίαρχων τους, και χάρη στο έντεχνα καλλιεργημένο ευμενές κλίμα και στην προγραμματισμένη πολιτική και προπαγάνδα επιβρίπτουν τις ευθύνες των εγκλημάτων τους στους Έλληνες. Παράλληλα έχουν επηρεάσει και ολόκληρο τον ευρωπαϊκό τύπο.

Στην Ελλάδα επικρατούν η μικροπολιτική, η εύνοια, ο φαρισμαγμός, ο ατομισμός και τα παράγωγά τους. Καθίσταται η οργάνωση διοικήσεως, στρατού, παιδείας, κλονίζονται τα διεθνή ερείσματα. Αυξάνουν τα χρέη. Επιπευδεται η εθνική χρεωκοπία και μετά τον ατυχή πόλεμο του 1897, που αποθρασύνει όλους τους εχθρούς, επακολουθεί πλήρης ανυποληψία με συνακόλουθη απαισιοδοξία.

Ακριβώς, λόγω απουσίας προγραμματισμού, συστηματικής και μεθοδικής αντιμετώπισης των εθνικών θεμάτων και μη ενδεδειγμένης αξιοποίησής του εμψύχου δυναμικού του Ελληνισμού, με αδιάβλητες και πραγματικά αξιοκρατικές επιλογές σε όλους τους τομείς, η ελεύθερη Ελλάδα σέρεται στην εφάρμογή της «αμύγδαλης στάσεως» και την παρεπόμενη ανάληψη παραγνώριση των δεινοπαθημάτων και των μαρτυριών των αλυτρώτων Ελλήνων. Ποτέ δεν γνωστοποιεί κατάλληλα και ανάξια στην

κοινή γνώμη πράξεις εθνικού μεγαλείου των αγωνιζομένων ακατάπαυστα Ελλήνων της Μακεδονίας και των γειτονικών αλυτρώτων εδαφών. Όταν το 1878 κύκλοι του Βουκουρεστίου βομβαρδίζουν τους εκπροσώπους των Μεγάλων Δυνάμεων στο Συνέδριο του Βερολίνου με τηλεγραφήματα, υπομνήματα και διαμαρτυρίες για την μη παραχώρηση στην Ελλάδα περιοχών κατοικουμένων από Βλάχους, διότι θύθεν είναι Ρουμάνοι, η ελληνική πλευρά δεν προβαίνει αμέσως στην επάξια προβολή των αγώνων και των θυσιών των Βλάχων υπέρ του ελληνικού έθνους. Ούτε μετά την ανακίνωση των οριστικών αποφάσεων απευθύνουν οι Έλληνες αρμόδιοι να καταστήσουν κατανοητή στους Ευρωπαίους την σημασία της εξεγέρσεως της βλαχοφωνικής κομποπόλεως Κουτσουφλιανής της Δυτικής Θεσσαλίας και της πυρπολήσεως της από τους κατοίκους της στο άκουσμα ότι δεν προσαρτάται στην ελεύθερη Ελλάδα. Έμεινε μια ακόμη ευκαιρία ανεκμετάλλευτη για την αναβίωση του φιλελληνικού κινήματος.

Εξ άλλου μετριάζεται η έκταση και το νόημα της επαναστάσεως του 1878, στην οποία πρωτοστατούν οι Βλάχοι του Ολύμπου, του Βερμίου και όλης της Μακεδονίας μαχόμενοι κατά περιοχές έως το 1880 με τολμηρούς καπεταναίους, όπως τον Ζούρκα από το Νιμφαιο, τον Κολεγκίτσα από την Πλιάσα της Κορυτσάς κ.α. Δικαιολογημένα ο Γ. Μόδης κατακεραυνώνει την αποσιώπηση ή υποτίμηση λέγοντας: «Και ήταν ολότελα άγαντος! Ένας αρχικομιτατζής μονάχα, ο Πάντο Κλιάσεφ, το αναφέρει στα απομνημονεύματά του με το όνομα «ανταρσία! Ευτυχώς βρέθηκαν στα αρχεία του Υπουργείου των Εξωτερικών εκθέσεις του Προξενείου Μοναστηρίου της εποχής εκείνης που χύνουν φως». Φως όμως, που δεν χρησιμοποιήθηκε επίκαιρα για τον φωτισμό της διεθνούς κοινής γνώμης.

Ανεπίτρεπτα επίσης λησμονήθηκαν οι Βλαχοπύλες του Σελίου της Βερόρας, γυναίκες Βλάχων επαναστατών, οι οποίες αποτελούσαν την επιμελητρία

και το υγειονομικό σώμα των ελληνικών στρατιωτικών μονάδων. Όταν δε εξαιτίας της κακής εκβάσεως της επαναστάσεως κινδύνευσαν να πέσουν στα χέρια των Τούρκων, δεν δίστασαν να επαναλάβουν τον χορό του Ζαλόγγου πέφτοντας σ' ένα γκρεμό κοντά στο μοναστήρι των Αγίων Πάντων. Ήταν η Μαρία Μαρίτση, η Βαγγελιώ Μητριάνη με την κόρη της Σούλα, η Κυράτσα Γκαστοβάνου, η Ελένη Τόλη με την θυγατέρα της Σάντα (Χρυσάνθη) και η σύζυγος του Μ. Νιώτα, της οποίας το μαρτύριο εξακολουθούσε τον θάλασμο στο στήθος της σκοτωμένης μητέρας κατά την ανεύρεσή τους και επεζήτσε: «Εμείναν όμως άγνωστες - γράφει ο Μόδης - οι νέες αυτές Σουλιώτισσες και ούτε τις επρόβλεψαν οι διπλωμάτες και οι δημοσιογράφοι μας στους φανατικούς του Βουκουρεστίου».

Ωστόσο την εθνική προσφορά των Ελληνοβλάχων ψάλλει η δημοτική μουσική. Χαρακτηριστικό είναι το ακόλουθο τραγούδι: Φλεβάρης δεν κουσουριάσε, Μάρτης δεν εμπήκε και όλη η Βλαχιά μαζεύθηκε να φέρη το ρωμέικο. Στον Άγιον Πάντων θήγανε ψηλά στο καραούλι και τον Δεσπότη λέγανε και τον Δεσπότη λένε: Δεσπότη, δος μας την ευχή, δος μας τη ευλογία τους Τούρκους να θαρέσουμε τα άγρια θηρία.

Πόσο και πόσο, αλήθεια, είναι ευρύτερα γνωστοί από τους Ελληνοβλάχους μακεδονομάχους της πρώιμης φάσεως του μακεδονικού αγώνα, όπως οι καπεταναίοι Ούρας ή Αρκουδάς και Γιάννης Χασιώτης από την Σαμαρίνα, Κωστόυλας και Ντούλας Κιτσολόπουλος από το Λιβάδι Ολύμπου, Τάκης Ναταίας ή Περίφρανης από την Νιζοπολή, Γεωργάκης Ντελής από τα Μογλενα, Στέργιος Καρατάσος, Στέργιος Μπαλατσός, Ζήσης Βράκας, Ζήσης Λεπενιώτης, Γιώργος Τσοκαντάνας, Ντίνος Σαραντής από το Περίβωλι, Κολούσιος Λαχτάρας, Λεωνίδας Τσιώρης κ.α.:

HOTEL EL GRECO

Εάν οι δουλειές ή η ψυχαγωγία σας έφεραν στην Αθήνα και έχετε προβλήματα διαμονής ή και μοναξιάς, θα βρήτε πάντα μια φιλική φιλοξενία για να περάσετε μια βραδιά με φίλους και πατριώτες Σαμαριναίους.

Το EL GRECO στην Αθήνα στην οδό Αθηνάς 65 (Όμορνια) είναι περισσότερο χώρος συνάντησης Σαμαριναίων φίλων και γνώστων, αφού Σαμαριναίοι είναι οι Διευθυντές και επιχειρηματίες του Ξενοδοχείου και το Σαμαρινιώτικο κύκλο και περιβάλλον έχει δημιουργήσει στην καρδιά της Αθήνας.

ΝΙΚΟΣ ΛΑΖ. ΑΠΡΙΛΗΣ

ΑΘΗΝΑΣ 65 (112) - ΑΘΗΝΑΙ
ΤΗΛ. (01) 3244553-7 • ΤΕΛΕΣ 21.9862 APRIL GR

Μακεδονικός Αγώνας

Πόσο γνωρίζουν ότι την τιμή των ελληνικών όπλων κατά τον ατιμωτικό πόλεμο του 1897 έσωσε ο Ελληνόβλαχος Κωνσταντίνος Σμολένσκης; Ο Παύλος Μελάς, που έζησε τις τραγικές εκείνες στιγμές του 1897, εκμυστηρεύεται στους δικούς του τα εξής: «Ο στρατός μας ήδη ανασυντάχθηκε και περιμένονταν τους Τούρκους εις τα Φάρσαλα. Ελπίζω να τους καλοδεχθούμε. Ο Κωνσταντίνος Σμολένσκης μάχεται σαν λεοντάρι, όπου και αν τον στείλουν. Όλοι οι Έλληνες πρέπει να τον λατρεύωμεν, διότι είναι ο μόνος ανώτερος αξιωματικός, που προτάσσει την γενναίαν του καρδιάν εις τον εχθρόν. Εις το Ρεβένι πολλάκις απώθησε τους Τούρκους και μόνος αυτός ήλθεν εν τάξει εις τα Φάρσαλα. Πάλιν αυτός έσωσε το Βελεστίνον τρις νικήσας τους Τούρκους».

Το προηγούμενο έτος ο ειδικός απεσταλμένος της εφημερίδας «Αστυ» στους επαναστατημένους Μακεδόνες σε αντιπερισπασμό της επαναστάσεως της Κρήτης σκιαγραφεί τον σχεδόν άγνωστο καπετάνιο Τάκη από την Νιζόπολη ή από το Μεγάροβο, όπως επίσης, με τα εξής λόγια: «Ο Τάκης, φύσις προνομίουχος και πολεμική, εν βραχεί αναδειχθείς, ως ο τολμηρότερος των εν Μακεδονία ανταρτών, με ιδέας υψηλάς και φρόνημα υπερήφανον, μετρίωφρων, συνετός και ανδρείοτατος, έχων όλας τας αρετάς καλού πολεμιστού, ταχύς τους πόδας εις βαθμόν απίστευτον, αληθής της ελευθερίας πρόμαχος, ενθουσιώδης, ορμητικός, τρέφων μίσην άσπονδον κατά των εχθρών της πατρίδος του, μόνον όνειρον και σκέψιν έχων την απελευθέρωσιν αυτής, προώριται να καταστή εν των ενδοξοτέρων ονομάτων της Μακεδονικής και του Ελληνισμού». Και συνεχίζει για το γενναίο Βλαχόπουλο.

Μετά την νενία των νεανικών του κατορθωμάτων κατά τα κινήματα των ετών 1878-80 και 1885-1889, μνημονεύει επεισόδια της οράσεώς του από το 1894 κε.: «Δυο ληστρικά συμμορίες τουρκικά, υπό τους αιμοβόρους αρχηγούς Ντελή Αχμέτ και Ρουστέμ Ανάν, ελυμαίνοντο την Δυτικήν Μακεδονίαν... Το 1894 μεταξύ Νεβέσκα (Νυμφαίου) και Πισοδερίου ο Τάκης συνεκρούσθη μετά του Ντελή Αχμέτ και επέφερε πανώλεθριαν εις αυτόν. Έκτοτε ο θρασύς Τούρκος απέφυγε την μετά του Τάκη συνάντησιν. Κατά το 1895 όμως ο Τάκης παρεφύλαξεν αυτόν παρά το όρος Βέρμιον και τούτον μεν εφόνευσεν το δε σώμα του κατέστρεψεν εξ ολοκλήρου. Ολίγον ύστερον συνεπλάκη παρά τον Βαρνούντα με το έτερον τουρκικόν ληστρικόν σώμα του Ρουστέμ Αγά όπερ κατέστρεψεν εξ ολοκλήρου...».

Η προστασία των αμάχων και ιδίως της υπαίθρου από τις βιολήπτες των Τούρκων και των Τουρκοβλάνων ήταν πρωταρχικής προστασίας αποστολή των μακεδονομάχων της πρώτης φάσεως του μακεδονικού αγώνα (από την έναρξη της ρουμανικής προπαγάνδας έως το 1897), καθώς και της δεύτερης φάσεως (1897-1904), τόσο για την επιβίωση και εμνοή του πληθυσμού της Μακεδονίας στον Ελληνισμό όσο και για την άμεση και αποδοκτική αντίκριση του παρα-

πληντικού επιχειρήματος του Ρουμανο-Μακεδονικού και Βουλγαρο-Μακεδονικού Κομιτάτου ότι η παρουσία στην Μακεδονία ενόπλων οπαδών τους των Κομιτατζήδων, αποσκοπούσε στην αναχαίτηση των τουρκικών καταπίεσεων και την οριστική αποτίναξη του τουρκικού ζυγού.

Με το πρόσχημα τούτο είχαν παρασύρει αρχικά μερικούς αλαβοφώνους και βλαχοφώνους. Όσοι δε δεν εβράδυναν να αντιληφθούν τους ανθελληνικούς σκοπούς των ξένων, έσπευσαν να πλαισιώσουν τα ελληνικά ανταρτικά σώματα. Άλλως τε την ευφύια και διορατικότητα τους δικαίωνει περίτρανα η ψευδοεπανάσταση του Ίλιντεν του 1903, άριστα προπαρασκευασμένη από τους Βουλγάρους, η οποία λήγει με την καταστροφή του βορείου προπυργίου του Ελληνισμού, του Βλαχοφώνου Κρουσόβου. Αποκαλύπτει τα σχέδια των ρουμανοβουλγαρικών προπαγανδών και την συμπαιγνία των Τούρκων. Αλλά ουδέν κακόν αμιγές καλού. Επί τέλους αφυπνίζει και την ελληνική πρωτεύουσα από τον μακάβριο λήθαργο. Έτσι συνειδητοποιείται ότι έπρεπε να ενθαρρυνανται και όχι να διώκονται ή να χαρακτηρίζονται ως τρελοί, όπως στην περίπτωση του αγνού πατριώτη, Μακεδόνα αξιωματικού, Γερογιάννη, οι Έλληνες στρατιωτικοί, που θα επιθυμούσαν να αγωνισθούν για την αποσώθηση του κινδύνου αφανισμού της Μακεδονίας. Τότε καταφθάνουν εθελόντριες και εθελοντές από την Κρήτη, από την Πελοπόννησο, από τον αρχιπέλαγος του Αιγαίου και τα Επτάνησα, από την απέναντη Διασπορά, ιδιαίτερα Αιγυπτίους, από παντού. Στελεχώνονται τα Προξενεία και οι Μητροπόλεις της Μακεδονίας. Διαφοτίζεται έγκυρα και έγκαιρα για τα πραγματικά γεγονότα η διεθνής κοινή γνώμη. Αναβιώνει ο φιλελληνισμός στα μεγάλα αστικά κέντρα της Ευρώπης χάρη στην παρηγορία και επιδεξιότητα του προέδρου της Εταιρείας «Ελληνισμός» Νεοκλέους Καζάζη και στις αντικειμενικές ανταποκρίσεις και δημοσιεύματα λαμπρών ξένων δημοσιογράφων και πνευματικών ανθρώπων, όπως των Παγιάρές, Κύχνη, Μπιζάκ, Μαρκτηρίας Λουίζας Ντε Ριανκούρ, Μαρκαίνι, Άμπωτ, Δουρνοβώ, Πετρώφ κ.α.

Στην τελική αυτή φάση, την τρίτη του μακεδονικού αγώνα (1904-1908), οι Ελληνόβλαχοι της Μακεδονίας και των γειτονικών περιοχών, καθώς και οι εγκατεστημένοι στα αστικά κέντρα του εξωτερικού και του εσωτερικού, κατ' εξοχήν στην πρωτεύουσα, επαυξάνουν την συμμετοχή τους, ήθικη και υλική. Συνεχίζουν την ένοπλη δράση και συμβάλλουν στον τομέα του ανεφοδιασμού και των προμηθειών με βάσεις την Καλαμπάκα, τα Τρίκαλα, την Λάρισα, όπου η ευθύνη ανατίθεται στον μετέπειτα Δήμαρχο Σιάγκα, βλαχικής καταγωγής, το Λιβάδι Ολύμπου με πυρήνα την οικογένεια Ζάννα, που ταυτοχρόνα μέλη της δρουν και στην Θεσσαλονίκη, τον Κοκκινόπουλο κ.α.

Πήραμε την παρακάτω επιστολή, από τον Αβδελιώτη Βέρρο την οποία και δημοσιεύουμε.

Χαίρω που μου δίνεται η ευκαιρία να πώ μερικά πράγματα που πρέπει ν' ακουστούν. Θέλω να πιστεύω πως η επιστολή μου θα δημοσιευθεί. Ο δημοκρατικός διάλογος αποτελεί γνωρίσμα των ελεύθερα σκεπτομένων ανθρώπων και πρέπει να έχει θέση στις στήλες κάθε εγκρίτου εφημερίδας.

Από την περίοδο ακόμα της τουρκοκρατίας, ένα πνεύμα διχόνοιας και αντιζηλίας αμίλλονταν ανάμεσα στους ορεινούς βλαχόφωνες έλληνες και τους καμπίσιους του Καζά Γρεβενών, που τόσο ακριβά πλήρωσε ο τόπος μας. Αναφέρομαι από τα προσκυνήματα των λεγομένων Βαλαάδων μέχρι τα ιστορικά γεγονότα της εποχής μας. Η αναβίωση σημερα ενός διχαστικού πνεύματος με οποιαδήποτε μορφή, έστω και έμμεσα, θα αποτελούσε, σίγουρα καταστροφή του πνεύματος ομοψυχίας, που τόσο πολύ είναι απαραίτητο για να προκόψει τούτος ο τόπος μας, με τα πολλά και πολύπλοκα προβλήματα του, που μπορεί και πρέπει να βρουν τη λύση τους.

Ο Νομός Γρεβενών και τα χωριά του, ζούν σήμερα μια πραγματική κοσμογονία, από την εφαρμογή του αποκεντρωμένου θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης και όλες τις άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις που συνυφαίνονται μαζί του και τον παρακολουθούν. Το πρωτόπλασμα του, ο Νομός μας το έζησε και το χάρηκε στην περίοδο της Εθνικής μας Αντίστασης και της Ελεύθερης Ελλάδας. Ας μην το υποσκάψουμε με άστοχες και αψυχολόγητες ενέργειες.

Η χιλιотραγουδισμένη Σαμαρίνα, με τους εθνικούς της ήρωες, αρματολούς, και κλέφτες Ζήδρο, Πρίφτη, Φλώρο, Άγιο Δημήτριο, Χατζηζήση,

Δεσπούλη, Γιολδάση, Κυπαρίση, Ποντίκα, κ.α. Ακόμα η Σαμαρίνα με το φημισμένο αρματολίκι της που διεφέντεται και υπεράσπιζε όλη την περίοδο της τουρκοκρατίας τον τόπο, την αυτονομία και την αυτοδιοίκησή της. Αλλά και η Σαμαρίνα με τα προνόμια της, της ανεμπόδιστης θρησκευτικής της ελευθερίας, της εκλογής των οργάνων της αυτοδιοίκησης της, Δημογερόντων και προκριτών, με καθολική ψηφοφορία των ανδρών, της μη ανάμιξης των τούρκων στα κοινοτικά της πράγματα και της απογόρευσης να πατήσει πόδι τούρκου στο έδαφος της, διέπλεσε ένα σύνολο ανθρώπων όπως και τα άλλα ορεινά χωριά της αδόουλης Πινδου, που τα διέκρινε τόλμη και φιλελεύθερο πνεύμα και πολεμικά ήθη και έθιμα, ιδέες, αντιλήψεις και ιδανικά, ζημώνονται μέσα στη ζωή των κατοίκων της, γεγονότα που μ' όλο μαζί το αρματολίκι της Πινδου, συνετέλεσε τα μέγιστα στην ωρίμανση της εθνικής συνείδησης και τη ζηλευτή ανάπτυξη του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης που προσαρμοσμένο στις σημερινές συνθήκες τον χαιρόμαστε και μεις. Και πρέπει να πώ, πως τα προνόμια αυτά ήταν απότοκα ενός ιστορικού συμβιβασμού που οι ορεοίβιοι κάτοικοι της αδόουλης Πινδου υποχρέωσαν να δεχτεί ο Μουράτ Β «1421 - 1451», ύστερα από πολύχρονους σκληρούς αγώνες και θυσίες.

Μια ενδιαφέρουσα επιστολή

Στην εφημερίδα «ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΓΡΕΒΕΝΩΝ» της 5/3/1985 δημοσιεύτηκε επιστολή του γνωστού Αβδελιώτη Κώστα Βέρρου, σαν απάντηση σε ανάλογο σχόλιο της εφημερίδας. Επειδή το κείμενο της επιστολής αυτής έχει ευρύτερο ενδιαφέρον, κρίνουμε σκόπιμο, να το αναδημοσιεύσουμε και μάλιστα κάτω από τον ίδιο τίτλο της «Φ. των Γρεβενών».

Και πέρα απ' αυτά είναι γνωστό από τη στοματική παράδοση και την ιστορία, πως στην περίοδο της τουρκοκρατίας η Σαμαρίνα ήταν ένα μεγάλο Κεφαλοχώρι με ακμάζουσα οικονομία και ανάπτυξη του πολιτισμού και των τεχνών σε αξιοθαύμαστο για την εποχή βαθμό. Όλη η έκταση γής που και σήμερα περιλαμβάνεται στα σύνορα της δάσης, βοσκές και νερά, ήταν στην απόλυτη κυριότητα της κοινότητας. Κι είναι ιστορικά αποδειγμένο πως η οθωμανική νομοθεσία προστάτευε την κοινοτική ιδιοκτησία και απαγόρευε τη μετατροπή των Κεφαλοχωριών σε τσιφλίκια, όταν μάλιστα οι κάτοικοι τους προστατεύονταν από το διάταγμα του Σουλτάν Αχμέτ του 1623 όπως συνέβαινε με τη Σαμαρίνα, την Αβδέλλα, το Περιβόλι και τη Σμίξη. Ποτέ η Οθωμανική Κυβέρνηση δεν δήμευσε την περιουσία των 4 αυτών Κεφαλοχωριών και πότε δεν περιήλθε στο τουρκικό Δημόσιο. Αυτό επιμαρτυρείται και από το νόμο περί γαιών που λίγο αργότερα κωδικοποίησε τις σχετικές απαγορευτικές διατάξεις.

Παραθέτω από το βιβλίο του Θ. Σαράντη «Το χωριό Περιβόλι Γρεβενών» σελ. 146 μια μόνο από τις 9 περιπτώσεις που περιλαμβάνονται στο τουρκικό κτηματολόγιο που «εξεδόθη τέλη του μηνός Μουχαρέτ του έτους 1209 «29 Αυγούστου 1791» μετάφραση Πρωτοδικείου Γρεβενών 27 Σεπτεμβ. 1981 μετα-

φραστής Γ. Παπαιωάννου, εν τη θέσει «Μπαϊτάν» δάσος δι οικοδομήσιμον ξυλείαν εκτάσεως 55.000 στρεμμάτων κατεχόμενων ωσαύτως των ιδίων κατοίκων.

Και ενώ η Σαμαρίνα και τα άλλα βλαχοχώρια, η Αβδέλλα ήδη ανακίνησε το θέμα, οφείλει να ζητήσει να επανορθωθεί μια αδικία που τις έγινε στο παρελθόν και να της επιστραφούν, γη, δάση, νερά και γενικά όλη η πρώην ιδιοκτησία της που παράνομα δημεύτηκε, ώστε να εξασφαλιστεί τους απαραίτητους πόρους να αναπτυχθεί μέσα στο πνεύμα των αρμοδιοτήτων που της δίνει ο νέος θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης και σιγά-σιγά να αρχίσουν οι κάτοικοι της να παραμένουν και το χειμώνα, όπως γινόταν παλιότερα, έρχεται το Ν.Σ. Γρεβενών, αποφασίζει να κάνει χρήση του νόμου 1491-84 και απαιτεί να δημεύσει τα νερά που της είναι απαραίτητα για την ύδρευση των κατοίκων της, αν και η Κοινότητα Σαμαρίνας του προσφέρει πρόθυμα άφθονο νερό, από άλλες πηγές που φθάνουν να ξεδιψάσουν και να πλημμυρίσουν, χειμώνα - καλοκαίρι όλα τα χωριά που το έχουν ανάγκη.

Ωστόσο δυστυχώς, η απόφαση του αυτή στηρίζεται στη συλλογιστική ότι η χρησιμοποίηση των νερών από εκεί που τα παραχωρεί το Κ.Σ. Σαμαρίνας, θα έχει μεγαλύτερο κόστος κατασκευής. Ωστε, λοιπόν, με κίνητρο το κατασκευαστικό κόστος παίρνονται αποφάσεις που δημιουργούν «αναστατώσεις» και σίγουρα θα προκαλέσουν, αν επιμένουμε το πρώτο στην χώρα μας ρήγμα στο θεσμό της αυτοδιοίκησης, με ολέθριες συνέπειες για το μέλλον του θεσμού. Δεν είναι κρίμα ένας τόσης μεγάλης σημασίας θεσμός για τα πολιτικά και κοινωνικά πράγματα της χώρας μας να κρέμεται από το κόστος; Με εκτίμηση και αγάπη Κώστας Βέρρος.

Σαμαριναίοι Αγιογράφοι-Ζωγράφοι

Μια πληροφορία ότι από το χωριό Πύρρα-Τρικάλων πέρασαν Σαμαριναίοι Αγιογράφοι-Ζωγράφοι και εργάστηκαν για την αγιογράφηση του Ιερού Ναού, με έφερε στις 18 Δεκεμβρίου '84 στο χωριό αυτό. Το χωριό Πύρρα βρίσκεται βορειοδυτικά της πόλεως Τρικάλων και επί της Εθνικής οδού Τρικάλων-Άρτης και της οροσειράς της Πίνδου και σε απόσταση 59 χιλίωμ. από την πόλη των Τρικάλων.

Υπάρχει στο χωριό αυτό εκκλησία που τιμάται στο όνομα του Προφήτου Ηλίου του Θεοβίτου. Στον ίδιο Ιερό Ναό φυλάσσεται και η Τιμία Κάρα του Αγίου Μοδέστου. Η μνήμη του Αγίου Μοδέστου γιορτάζεται - πανηγυρικά - στις 18 Δεκεμβρίου. Στη θρησκευτική αυτή πανήγυρη, εκτός από τους κατοίκους του χωριού, που δεν είναι και πολλοί, διότι το χωριό κατοικείται, κατά την πλειστον, κατά την θερινή περίοδο, λόγω του υψομέτρου (1175 μ.) συγκεντρώνονται συγχωριανοί και φίλοι από τα Τρίκαλα, Λάρισα, Καρδίτσα και Αθήνα και τις περιφέρειες των Νομών αυτών. Η συμμετοχή στη θρησκευτική αυτή πανήγυρη και εφ' όσον επιτρέπουν οι καιρικές συνθήκες, είναι μεγάλη.

Στο εσωτερικό του Ναού και συγκεκριμένα στο ύψος της κυρίας εισόδου υπάρχει χαραγμένη η παρακάτω επιγραφή:

ΚΑΙΣΑΡ ΔΩΣΣΑΣ

«Ανηγέρθη εκ βάθρων και ιστορήθη ο περικαλής και πάνσεπτος ούτος θεός Ναός του Προφήτου Ηλίου του Θεοβίτου Αρχιερατεύοντος του Πανιερωτάτου Κυρίου Κυρίου Θεοφίλου και συνεργούντος δι' επιμελείας και μόχθους του πανσιωτάτου πνευματικού κυρ. Ανανίου δι' ελεη των φιλοθρήσκων ευσεβών χριστιανών και δια χειρός των ελαχίστων δούλων του Θεού Αθανασίου και Ζήσης εκ της κωμοπόλεως Σαμαρίνης εν έτει 1859 Οκτωβρίου 12». Απόστολοι εκ περάτων συναθροισθέντες ενθάδε Γεσθημανή τω χωρίω κηδεύσατέ μου το Σώμα και Συ Υιέ και Θεέ μου παράλαβέ μου το πνεύμα».

Η εκκλησία αυτή όπως και παραπάνω αναφέρεται, κτίσθηκε και ιστορήθηκε εκ βάθρων στις 12 Οκτωβρίου 1859 και οι Σαμαριναίοι Ζωγράφοι-Αγιογράφοι Αθανάσιος και Ζήσης, εργάστηκαν για την αγιογράφισή της. Στην Πύρρα λειτουργούν κάθε χρόνο παιδικές κατασκηνώσεις της Ιεράς Μητροπόλεως Τρίκκης και Σταγών.

Πληροφορήθηκα, πρόσφατα, ότι και από το χωριό Πολυθέα (πρώην Δραγουβιστή) της Επαρχίας Καλαμπάκας πέρασαν και εργάστηκαν για την αγιογράφισή Ι. Ναού Σαμαριναίοι ζωγράφοι-αγιογράφοι.

Θεόδωρος Δ. Αρότσιοι
Τρίκαλα

Μας έφυγες τόσο αθόρυβα και τόσο ξαφνικά, που δεν μπορούμε να το πιστεύσουμε, πως θα σε στερηθούμε για πάντα. Δεν μπορούμε και δεν θέλωμε να το πιστεύουμε, πως έχει χαθείς για πάντα, τόσο καλωσύνη, τόσο ευγένεια, τόσο ανθρωπιά, τόσοσ θαύς στο-χασμός.

Ευτυχισμένοι και μακάριοι, όσοι ζήσουν και πεθαίνουν, όπως έζησες εσύ, σκορπώντας, την καλωσύνη με το φωτεινό και ακτινοβόλο σου πέρασμα, με το μειλίχιο και καλοκάγαθο ύφος, με την απέραντη αγάπη και καλωσύνη, με όλη την ανθρωπιά με όλο το εύσμο μύρο, της αγνής Μακεδονικής ψυ-

χής καταστάλαγμα μιας έμφυτης και βαθύτερης ψυχικής ευγενείας. Αγαπημένε μας Καίσαρ. Με ήσυχαι και ενθουσιασμό, έδωσες τον εαυτόν σου στο καθήκον πολιτικής και Δημόσιας υπηρεσίας και με το απέραντο ψυχικό σου παλμό και πλούτο, κράτησες ψηλά και τίμησες άξια, τη Δημοσιούπαλληλική σου ιδιότητα, σαν Έφορος της Οικονομικής Έφορίας, πιστός και άγρυπνος προύρος της Εθνικής Οικονομίας. Με τον πλούτο των γνώσεων σου, έδιδες σ' όλες τις υπηρεσίες από τα απομακρυσμένα αγαπητά σου χωριά στο Τσούλι και τη Νεάπολη της Κοζάνης και μέχρι εδώ, συνέχεια στη σελίδα 7

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ • ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΘΑΝΑΤΟΙ

■ Στις 17/3/85 πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο Νεκροταφείο Κηφισιάς ο Χρήστος Αντ. Σιαφαρίκας.
■ Πέθανε στα Τρίκαλα στις 9/3/85 ο Ιωάν. Βασ. Μπίνας ο οποίος επί σειρά ετών διατέλεσε Πρόεδρος Σαμαριναίων «ΚΟΡΗΣ».
■ Πέθανε στις 12/4/85 στην Αθήνα ο Γεώργ. Λυγούρας από τον Τύρναβο ετών 96.
■ Σκοτώθηκε σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα στο Άργος Ορεστικό τον Μάρτιο του 1985 ο Γεώργιος Λυγούρας.
■ Στις 25/3/85 πέθανε στην Λάρισα ο Δημ. Παραφύσσας ετών 70.
■ Στις 14/3/85 πέθανε στην Λάρισα ο Μίμης Δαδαλιάρης ετών 85.
■ Πέθανε στην Ελγά Γόνων ο Ιωάνν. Κόκρας.
■ Πέθανε στον Παραπόταμο Λαρίσας στις 14/4/85 ο Δημ. Ν. Καρατάσιος.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

■ Στις 21/4/85 έγινε το 40ήμερο μνημόσυνο του Χρήστου Αντ. Σιαφαρίκα.
■ Στις 23/2/85 έγινε στη Λάρισα το 40ήμερο μνημόσυνο του Δημ. Λούπα.
■ Στις 21/4/85 στην εκκλησία του Αγ. Χαράλαμπους Λαρίσας έγινε το 40ήμερο μνημόσυνο του Μίμη Δαδαλιάρη.
■ Στις 28/4/85 στην εκκλησία του Αγ. Χαράλαμπους Λαρίσας έγινε το 40ήμερο μνημόσυνο του Δημ. Παραφέστα.

ΓΑΜΟΙ

■ Στις 15/4/85 παντρεύτηκαν στην εκκλησία του Αγίου Δημητρίου Ελασσόνας ο Ζήσης Γ. Γιώτσας και η Νόπη Σμερτζίδου.
■ Στις 21/4/85 παντρεύτηκαν στην εκκλησία της Παναγίας της Ελευθεώτριας ο Γιώργος Μακρυδάκης και η Ράνια Αντ. Σιαφαρίκα.

ΠΩΛΗΣΙΣ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

Ο ιατρός Γεώργ. Ι. Φώλιας πωλεί το πατρικό του οικοπέδο στην Σαμαρίνα το οποίο βρίσκεται μεταξύ των οικιών Α-φών Πάκα και Τριανταφύλλου.

Όποιοι επιθυμεί την αγορά του να απευθυνθεί στο τηλ. 28075 Γρεβενά.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

■ Αρραβωνιάστηκαν ο Βασ. Ανθούλης από το Βλαχογιάννη και η Τασούλα Σακελλάρη από την Λάρισα.
■ Ο Θωμάς Νικ. Αγοράστης από την Φαλάνη και η Βίκυ Ιωάν. Σακελλάρη από την Λάρισα αρραβωνιάστηκαν.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

■ Η κ. Μαίρη σύζυγος Δημητρίου Γκίμα γέννησε στη Θεσσαλονίκη αγοράκι.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

■ Συγχαίρω και εύχομαι καλή σταδιοδρομία στον αδελφό μου Γιώργο Ιωάν. Κοντογιάννη που πήρε το πτυχίο ιατρικής με άριστα.

Αγγέλα Ι. Κοντογιάννη Φοιτήτρια Γ' έτ. Ιατρικής Θεσ/κης.

■ Στον αγαπητό μας ανεψιό Γεώργ. Ι. Κοντογιάννη που πήρε το πτυχίο ιατρικής με άριστα, Θερμά Συγχαρητήρια.

Νίκος-Βάσος Κοντογιάννη Κυριάκος-Λίνα Αποστολοπούλου
■ Τον αγαπητό μας φίλο Βασ. Ανθούλη που αρραβωνιάστηκε την Τασούλα Σακελλάρη θερμά συγχαίρουμε και ευχόμαστε καλά στέφανα.

Οικογ. Χαρ. Πισμίχου
■ Στον αγαπημένο μας ανεψιό Ζήση Γ. Γιώτσα που παντρεύτηκε την Νόπη Σμερτζίδου ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένα.

Οικογ. Χαρίλ. Πισμίχου
■ Στον αγαπημένο μας αδελφό-θείο Βασίλη Ανθούλη που αρραβωνιάστηκε την Τασούλα Δ. Σακελλάρη ευχόμαστε θερμά συγχαρητήρια και καλά στέφανα.

Οικογ. Νικ. Ανθούλη
■ Στον ανηψιό μας Τιμό Θεολόγη που πήρε το πτυχίο της Ιατρικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, συγχαίροντας ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

Οικογ. Μιχ. Ποντίκα
■ Στην αγαπημένη μας ανεψιά Ράνια Αντ. Σιαφαρίκα που παντρεύτηκε τον Γιώργο Μακρυδάκη ευχόμαστε κάθε ευτυχία.

Δέσποινα Σιαφαρίκα
Οικογ. Γεώργ. Νικ. Σιαφαρίκα

Τα νέα τηλέφωνα στη Σαμαρίνα

Επειδή από αβλεψία στο προηγούμενο φύλλο δεν μίληκε ολόκληρο το κείμενο που μας έστειλε ο Σύνδεσμος Κοζάνης, ξαναδημοσιεύουμε το πλήρες κείμενο.

Από το Σύλλογο Σαμαριναίων Κοζάνης πήραμε και δημοσιεύουμε, το παρακάτω τηλεγράφημα διαμαρτυρία για το κόστιμο των 50 εγκεκριμένων τηλεφ. συνδέσεων στη Σαμαρίνα για το 1985. Παρακαλούνται όσοι μπορούν να βοηθήσουν στην αναθεώρηση της απορριπτικής απόφασης του ΟΤΕ, όπως αναφέρεται στο τηλεγράφημα, να ενεργήσουν ανάλογα.

Πληροφορούμεθα ότι το νομαρχιακό συμβούλιο Γρεβενών απέρριψε την εγκατάσταση των 50 τηλεφωνικών συσκευών στη Σαμαρίνα οι οποίες είναι εγκεκριμένες για το 1985 από το αρμόδιο υπουργείο και από το συγκρότημα ΟΤΕ Κοζάνης.

Πριν είναι αργά ο σύλλογος μας είναι έτοιμος σε συνεργασία σας για περαιτέρω ενέργειες.

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ
Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ Α.Α. ΣΥΛΛΑΞ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΝΕΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

■ Ο Τιμός Θεολόγης πήρε το πτυχίο της ιατρικής του Πανεπιστημίου Αθηνών.
■ Ο Γεώργιος Ι. Κοντογιάννης πήρε το πτυχίο ιατρικής από το Πανεπιστήμιο

της Ρουμανίας.

■ Η Δημήτρα Αθ. Τσιτώρα από την Λάρισα πήρε το πτυχίο της Παιδαγωγικής Ακαδημίας.

ΔΩΡΕΕΣ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

■ Ο ιατρός Νικ. Νασίκας πρόσφερε αντί στεφάνου 3.000 δρχ. στον Συνδ. Σαμ. Αθην. εις μνήμην του αείμνηστου φίλου του Καίσαρος Δόσα.

■ Εις μνήμην του αείμνηστου Χρήστου Αντων. Σιαφαρίκα αντί στεφάνου υπέρ ενισχύσεως του Συνδ. Σαμαριναίων Αθηνών προσφέρθηκαν:

Από Δέσποινα Νικ. Σιαφαρίκα 2.500

Από Ελένη Καλουσοπούλου-Σιαφαρίκα 2.500

Από Ρούλα Ανδριανοπούλου-Σιαφαρίκα 2.500

Από Γεώργ. Νικ. Σιαφαρίκα 2.500

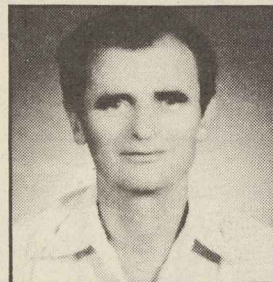
■ Η Σοφία Δημ. Μπούμπα προσέφερε 5.000 στον προφήτη Ηλία (ΚΟΡΗΣ) και 5.000 σε τρεις απροστάτευτες οικογένειες εις μνήμην του συζύγου της επι τη συμπληρώσει έτους από του θανάτου του.

Από Δέσποινα Νικ. Σιαφαρίκα 2.500

ΕΙΣΦΟΡΕΣ - ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΑΘΗΝΑ		ΒΕΡΟΙΑ	
ΚΑΡΑΤΑΣΙΟΣ ΓΕΩΡΓ.	1.000	ΠΑΠΑΓΙΑΝΟΥΛΗΣ Τ.	200
ΓΚΟΥΝΤΑ ΣΤΕΛΑ	500	ΤΡΙΚΑΛΑ	
ΜΠΟΥΜΠΑ ΣΟΦΙΑ	100	ΛΑΛΑΣ ΜΙΧΑΗΛ	500
ΚΑΤΣΑΡΟΣ ΔΗΜ.	500	ΑΜΕΡΙΚΗ	
ΚΑΚΟΥ ΑΘΗΝΑ	500	ΓΚΡΙΜΠΑΣ ΖΗΣΗΣ	10 ΔΟΛ.
ΖΙΩΓΑΣ ΓΕΩΡΓ.	500	ΘΗΒΑ	
ΠΟΥΠΤΗΣ ΛΕΩΝ.	500	ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΘ.	400
ΧΩΤΟΣ ΝΙΚ. του ΓΕΩΡΓ.	250	ΠΥΤΙΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΔ.	400
ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΔΗΜ.	500	ΦΑΡΣΑΛΑ	
ΝΑΣΙΚΑΣ ΝΙΚΟΛ.	500	ΠΑΠΤΣΑΣ Ι. ΝΙΚ.	500
ΑΓΟΡΟΓΙΑΝΗ Θ.	1.000	ΔΙΑΝΗ ΚΟΖΑΝΗΣ	
ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ Ι.	500	ΠΟΛΥΖΩΗΣ ΕΥΑΓΓ.	500
ΓΡΑΒΑΝΗΣ Ι. ΓΕΩΡΓ.	1.000		
ΘΕΣ/ΝΙΚΗ			
ΚΙΣΚΙΝΗΣ ΖΗΣΗΣ	400		
ΠΑΠΑΓΩΣΤΑΝΟΥ ΙΩΑΝ.	500		
ΤΕΓΟΣ ΔΗΜ.	500		

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

Δημήτρης Ν. Καρατάσιος

Εργατικός, ευγενικός, δραστήριος, δημιουργικός, πονετικός, φιλότιμος, κοινωνικός, νοικοκυρεμένος άνθρωπος έγινε χρήσιμος στην οικογένειά του και στην κοινωνία. Αγάπησε τη γή, ασχολήθηκε με τα κτήματά του και έκανε τον ελιώνα του όμορφο και παραγωγικό.

Με τη βοήθεια της εξαιρετικής συζύγου του Ειρήνης έκανε μια καλή οικογένεια από τρεις κόρες, που μόνο τη μία, πριν δύο μήνες, πρόλαβε να καμαρώσει νύφη.

Έτοιμος να βοηθήσει όλους, έχοντας μια συμβουλή για τον καθένα, εκτιμώμενος και αγαπούμενος απ' όλους, με το χαμόγελο στο στόμα, χωρίς να λογαριάζει κόυραση και πόνο προσπαθούσε να δώσει ότι περισσότερο γινόταν στην οικογένειά του και στην κοινωνία που ζούσε.

Ο θάνατός του άφησε κενό πίσω. Όλοι όσοι τον γνώρισαν θα τον θυμούνται πάντα με αγάπη.

Στη βαρυνεμένη οικογένειά του ευχόμαστε κουράγιο και να της δώσει ο Θεός παρηγορία και δύναμη.

Τα ανήψια του
Αδόμος Χατζηγιάννης
Βασίλης Τσακνάνης

Καίσαρ Δώσας

συνέχεια από σελίδα 5

στη πολυθρόνη Αθήνα, τον τόνο της ζωής και της δράσεως. Ακούραστος, πάντα πρώτος σε κάθε ευγενή και πολιτισμένη εκδήλωση. Φανατικός φιλάθλος, στο Σύλλογο ΔΡΑΣΙΣ, Τσουλίου και Κοζάνης με το ωραίο αθλητικό σου σώμα.

Στάθηκες μέσα σ' όλους, ο πιο αγνός, ο πιο καλός, ο πιο λεπτός και λευκός. Χρυσός άνθρωπος ο Καίσαρ. Ναι Χρυσός και απόφοιτος και λαμπρός.

Έτσι στάθηκε σ' όλη του τη ζωή, ανάμεσά μας, έτσι θα σταθεί αιώνια στη μνήμη μας και τούτο γιατί έκλινε στη ψυχή του κάθε λογής μεγαλείο.

Αγνός και γενναίος, ο Καίσαρ, σ' όλες τις εκδηλώσεις της ζωής. Αγνός φίλος. Φιλότιμος και συμπαράστατης σε φίλους και συγγενείς χωρίς καμιά διάκριση. Και σαν επιστεύαμα όλων των αρετών του, και μία άλλη αρετή, η του φιλοστόργου οικογενειάρχου. Πιστός σύζυγος, στοργικός πατέρας, αγαπητός αδελφός. Όλα τα παραπάνω συνθέτουν την ζωή και το έργο σου κατά το πέρασμα σου από τον κόσμο της μεταϊότητος. Και όλα αυτά αποτελούν, την ωραία νήμην που αφήνεις πίσω σου. Αυτή θα σε κάνει να ζήσης, ανάμεσα μας και στο τελευταίο σου ταξίδι θα σε συνοδεύει η νοσταλγική μας ανάμνηση, που μας

άφησε ο άσιλος χαρακτήρας σου.

Αδυσώπητος χάρος, σου ράγισε την καρδιά και την έκανε να σωπάσει για πάντα. Δεν τον συγκινούν οι σπαράγματα και τα δάκρυα της συζύγου σου Μαρίας, το γοερό κλάμα της κόρης Δημήτρας Τερζας και του πολυαγαπημένου αδελφού Σοφοκλή, των συγγενών και φίλων σου, που συγκεντρωθήκαμε εδώ για να αποτίσουμε το οφειλόμενο φόρο σεβασμού και τιμής.

Ο θάνατός σου, αφήνει ένα μεγάλο κενό και όλοι αισθανόμαστε το κενό που δημιουργήθηκε, τώρα που έλειψε, η επιβλητικότητα σου προσωπικότητας.

Έλαχε η μοίρα σε μένα, αλησμόνητε και πολυαγαπημένε μας Καίσαρ, να απευθύνω αυτή τη στιγμή, τον ίστατο χαιρετισμό με αυτά τα παραπάνω λόγια και εκ μέρους όλων των συμπαρισταμένων, της οικογενείας σου, των συγγενών και φίλων σου.

Ευχόμαστε στον Ύψιστο, όπως ανάλαφρο, σαν την Ψυχή σου και μακάριο να είναι το Ζωγραφικό χρώμα της Αττικής που θα σε σκεπάσει.

Αιώνια σου η μνήμη πολυκλαυστε και αλυσμένη ΚΑΙΣΑΡ Αθήναι τη 15-2-1985

Αναστάσιος Παπαδόπουλος
; Κοζάνης

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΙΑΦΑΡΙΚΑΣ

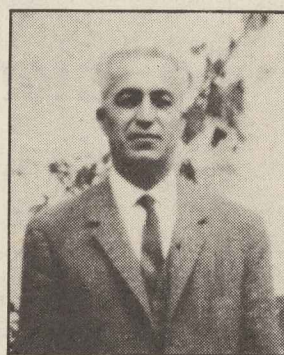
Στις 17-3-85 ο ΣΥΝΔ. ΣΑΜΑΡΙΝΑΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ έχασε ένα από τα ιδρυτικά του μέλη το Χρήστο Αντ. Σιαφαρίκα που προσέφερε πολλά στον Σύλλογό μας.

Ο Χρ. Σιαφαρίκας γεννήθηκε στα Τρίκαλα το 1906. Σπούδασε στην Εμπορική Σχολή του Βόλου και οικονομικές επιστήμες στην Αθήνα.

Υπηρέτησε ως ανώτερος τελωνειακός υπάλληλος στα Τελωνεία Πειραιώς και Αερολιμένος Ελληνικού και μετέπειτα Δ/ντης στο Τελωνείο Αγ. Νικόλαος Κρήτης. Υπήρξε άριστος υπάλληλος τίμιος και αγαπητός από όλο το προσωπικό της υπηρεσίας των τελωνείων.

Παντρεύτηκε το 1948 στην Κηφισιά όπου έζησε μέχρι την ημέρα του θανάτου του. Απέκτησε ένα αγόρι και ένα κορίτσι και δύο χαριτωμένες εγγονούλες.

Ήταν άριστος οικογενειάρχης ως

σύζυγος πατέρας, παππούς και συγγενής.

Έχαιρε μεγάλης αγάπης και εκτίμησης από όλους τους γνωστούς, φίλους, πατριώτες και πολίτες της Κηφισιάς.

Ας είναι αιώνια η μνήμη του και ελαφρό το χόμα της Κηφισιάς που το σκέπασε για πάντα ο Συνδ. Σαμαριναίων Αθηνών εκφράζει στην σύζυγό του και τα παιδιά του τα ειλικρινή συλλυπητήρια και εύχεται να είναι αιώνια η μνήμη του αλησμόνητου ΧΡΗΣΤΟΥ.

Μελομένη Ξενοπούλου - Κοκκότη

Στα τέλη Αυγούστου άφησε στη Θεσ/νίκη, κοντά στα παιδιά της την τελευταία της πνοή μια σαμαρινιώτικη φυσιογνωμία, γνωστή από πολλά χρόνια σ' όλους τους χωριανούς. Η ξεκουστή δασκάλα Μελομένη Ξενοπούλου, η Μέλπω Κοκκότη, που η δασκαλική της σταδιοδρομία και ράση της αρχίζει την πρώτη δεκαετία του αιώνα μας, που την Μακεδονία ήταν ακόμα υπό τουρκικών ζυγών και τελειώνει στα 1941-42. Χρόνια, τα καλοκαίρια στη Σαμαρίνα γαλούχησε στα νάματα της Ελληνικής Παιδείας τα μικρά σαμαρινιώτικα και σαμαρινιωτοπούλες σαν δασκάλα του μικτού δημοτικού σχολείου Σαμαρίνας, και τους χειμάνες τα παιδιά των σχολείων της περιφέρειας Γρεβενών «Αγίου Γεωργίου, Αμυγδαλίας και τελευταία το Αρσ. Δημοτικό Σχολείο Γρεβενών.

Στα πρώτα χρόνια της διδασκαλικής της ζωής, που η Μακεδονία ήταν υπό τουρκικό ζυγό ακόμα η δασκάλα Μελομένη εργάστηκε σκληρά στο σχολείο Σαμαρίνας υπό την διεύθυνση του Σαμαριναίου δασκάλου Τζημούλια Τσιτώρα μαζί με τους άλλους δασκάλους που διορίζονταν τότε από τον Δεσπότη Γρεβενών και πληρώνονταν από το Ελληνικό Δημόσιο.

Εκτός απ' αυτό το έργο είχαν οι δασκαλοι τότε και εθνική αποστολή. Η απελευθέρωση της Μακεδονίας και των Γρεβενών από τον Τούρκικο ζυγό υπό του Ελληνικού Στρατού τον Οκτώβριο 1912 βρήκε την δασκάλα στο σχολείο Σαμαρίνας μαζί με τον διευθυντή της Τσιτώρα.

Περί τις 80 οικογένειες σαμαριναίων δεν πρόλαβαν να φύγουν για τον κάμπο, τη Θεσσαλία και αλλού γιατί είχαν αρχίσει ο Ελληνοτουρκικός πόλεμος και αναγκάστηκαν έτσι να παραμείνουν στη Σαμαρίνα.

Και έτσι το σχολείο λειτουργήσε και το χειμώνα με τον διορισμό ενός ακόμα δασκάλου Παπαγιάννη χουχλάκια, που λειτουργούσε και ως παπάς στην εκκλησία της Μεγάλης Παναγίας.

Επαναδιορίστηκε από την Ελληνική Διοίκηση (Επιθεωρητή των Δημοτικών

Σχολείων Γρεβενών) στις 15-9-1915. Εργάστηκε δε μέχρι της ημέρας της παραίτησής της «με πλήρη ζήλον και ενθουσιασμόν, κεκτημένη τρόπον διδασκαλίας σαγηνεύοντάς τους μαθητάς και αξία καλύτερο μέλλοντος» ('Εκθεσις Επιθεωρητού Δημοτικών Σχολείων) 30-6-1918 και συμμετείχε ενεργά σ' όλες τις εκπαιδευτικές και Εθνικοθρησκευτικές εκδηλώσεις που λάμβαναν χώρα τα καλοκαίρια στο χωριό.

Μαθητές της και μαθητρίες της την θυμούνται ακόμα και με υπερηφάνεια μιλούν για την αναφέρουμε διάφορα γεγονότα και περιστατικά της δράσης της στη Σαμαρίνα.

Συνέδεε της ζωής της με μια άλλη δασκαλική προσωπικότητα τον μακαρίτη Γεώργιο Ξενοπούλο, που ήρθε στην Ελλάδα μετά την Μικρασιατική καταστροφή. Τοποθετήθηκε δάσκαλος στην Σαμαρίνα όπου υπηρέτησε οι Διευθυντές του Σχολείου επί μια εικοσαετία, αφήνοντας εποχή για την αγάπη του και για την δραστηριότητα που έχει αναπτύξει σ' αυτό.

Τα τρία παιδιά τους σπουδαγμένα κατέχουν εξαιρετική θέση στην κοινωνία Θεσ/νίκης.

Συνταξιούχος πλέον ανεβαίνει κάθε καλοκαίρι στη Σαμαρίνα για να ξεκουράζονται στο όμορφο σπίτι της, να θυμούνται τα περασμένα, να δέχονται με συγκίνηση παλιούς μαθητές της και μαθητρίες και να προσφέρει καμιά δωρεά στο χωριό της. Η σιδηρόπορτα της αυλής της εκκλησίας της Μεγάλης Παναγίας που βρίσκεται προς το καμπαναριό. Τα δύο παγκάκια στήμενα στον ανηφορικό δρόμο της Μικρής Παναγίας για να πάρουν μια ανάσα οι γέροι ανεβαινόντας στην εκκλησία, είναι δωρεές της εις μνήμη του δασκάλου συζύγου της Γιώργου. Το σχολείο της Σαμαρίνας που τόσο το αγάπησε είναι από χρόνια κλειστό, χωρίς δασκάλους και μαθητές, για να κάνει το χρέος του προς την Δασκάλα Μελομένη.

Τούτα τα λόγια του μαθητού της και συναδέλφου της ας είναι το «Αιώνια η μνήμη αυτής» απ' όλους μας.

Τα εκτελούμενα έργα στη Σαμαρίνα

Το πρόβλημα των νερών και πώς το αντιμετωπίζει η κοινότητα.

Για όλα αυτά που συνθέτουν την δομή για την πορεία και την περαιτέρω εξέλιξη της Σαμαρίνας μας μιλάει ο πρόεδρος, του χωριού κ. Τάσος Ζιάγκας.

— Πείτε μας για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει αυτή τη στιγμή η Σαμαρίνα και τα έργα που πρόκειται να γίνουν.

— «Τα προβλήματα λίγο πολύ είναι γνωστά, εκείνο που μας απασχολεί περισσότερο είναι ο δρόμος για τον οποίο έχουν ληφθεί δραστικά μέτρα».

— Ποιό δρόμο εννοείτε;

— «Μιλάω για την απόσταση από τη γέφυρα μέχρι την πλατεία για τον οποίο δρόμο έχουν δαπανηθεί 2 εκατομμύρια δρχ. από την Νομαρχία Γρεβενών».

Επίσης δόθηκαν 500 χιλιάδες δρχ. για την εξυγίανση του σφαγείου, και άλλες 500 χιλιάδες δρχ. διατέθηκαν για διάφορα έργα.

— Ένα πολύ σημαντικό έργο είναι η χαλικόστρωση του δρόμου από την Σαμαρίνα μέχρι τα σύνορα της Ηπείρου για το οποίο δαπανήθηκε ποσό 47 εκατ. δρχ.

Από τον κ. Μακρή επίσης δόθηκαν 2 εκατ. δρχ. για την επισκευή και διατήρηση το σχολείου, που ως γνωστόν είναι σε άθλια κατάσταση. Εξάλλου θα γίνει αξιοποίηση του γηπέδου για το οποίο το υπουργείο Αθλητισμού διέθεσε σημαντικό ποσό. Έτσι οι νέοι μας θα έχουν τη δυνατότητα να γυμνάζονται και να αγωνίζονται στο σωστό χώρο».

— Έχει παρατηρηθεί ανησυχία από τους κατοίκους του χωριού για την υπόθεση του νερού τι έχετε να μας πείτε γι' αυτό;

— «Δεν υπάρχουν λόγοι ανησυχίας, πιά γιατί έχουμε ξεκαθαρίσει την υπόθεση. Το νερό που μας ζήτησε η διοίκηση της ύδρευσης για την τροφοδότηση του νομού δεν θα δοθεί».

— Ας ελπίσουμε λοιπόν στη γρήγορη αποπεράτωση των έργων τόσο αυτών που έχουν αρχίσει όσο κι αυτών που πρόκειται να αρχίσουν σύντομα.

Ρούλα Λυγούρα

Σπουδάστρια Β' έτους

της σχολής Δημοσιογραφίας

Θεσσαλονίκης.

Εκδηλώσεις του Συνδέσμου Σαμαριν. Αθηνών

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδ. Σαμαρ. Αθηνών καλεί τα μέλη, τους πατριώτες και τους φίλους τους όπως λάβουν μέρος στις κάτωθι εκδηλώσεις του Συνδέσμου μας.

1) Την Κυριακή 19.5.85 και ώρα 10.30 στην αίθουσα του Ξενοδ. «EL GRECO» Ν. ΑΠΡΙΑΝ οδός Αθηνάς 65 θα γίνει Γενική Συνέλευση με θέμα:

α) Απολογισμός απερχόμενης διοικήσεως και οικονομική και διαχειριστική έκθεση εξελεγκτικής επιτροπής.

β) Έγκριση αποδέσμευσης του εις την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας κατατιθέμενου αποθεματικού του Συνδέσμου μας με σκοπό την αγορά ιδιόκτητων γραφείων του Συνδέσμου μας.

γ) Εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου συμφώνως με το Καταστατικό.

Δηλώσεις υποψηφίων για το νέο Διοικητικό Συμβούλιο εις τον Πρόεδρον του Συνδέσμου κ. ΑΠ. ΠΟΥΧΙΑ, Τηλ. 9231331.

2) Ημερήσια εκδρομή στην Πάρνηθα την Κυριακή 16/6. Αναχώρηση 7.30 από την πλατεία Δημαρχείου (Εθνική Τράπεζα, οδός Αιόλου).

Τιμή συμμετοχής δρχ. 300 κατ' άτομο.

3) 5νθημερη εκδρομή στην Σαμαρίνα για τα «Κλειδωνα». Αναχώρηση την Παρασκευή 21.6.85 και ώρα 12 από την πλατεία Δημαρχείου (Εθνική Τράπεζα, οδός Αιόλου). Επιστροφή Τρίτη 25.6.85. Τιμή Εισητηρίου Δρχ. 2.400 κατ' άτομο.

Δηλώσεις συμμετοχής και κρατήσεις θέσεων στους ΑΠ. ΠΟΥΧΙΑ Τηλ. 9231331 και ΓΕΩΡΓ. ΣΙΑΦΑΡΙΚΑ Τηλ. 5225.628.

Παρακαλούνται οι συμπατριώτες μας να βοηθήσουν την προσπάθεια του Συνδέσμου μας θέτοντας υποψηφιότητα για το νέο Διοικητικό Συμβούλιο, προς δημιουργία ικανής διοικήσεως. Επίσης παρακαλούνται να δηλώσουν εγκαίρως και άνευ αναβολής την συμμετοχή των στις δύο εκδρομές προς καλύτερο συντονισμό των εκδηλώσεων.

Ο Πρόεδρος
ΑΠ. ΠΟΥΧΙΑΣ

Ο Γεν. Γραμματέας
ΧΑΡΙΛ. ΠΙΣΜΙΧΟΣ

Απ' τα χρόνια της πικρής ξενητιάς ΤΟ «ΕΙΚΟΝΟΣΤΑΣΙ» ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ του Αβδελιώτη συγγραφέα Κώστα Μπίρκα

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ

«Και σου γράφω απ' τα ξένα
με γεμάτος από σένα

Ω! πατρίδα μου γλυκειά»
Σπ. Μαρτσούκας

Αλλά σ' αυτά τα άγρια καταρράχια των Τεμπών γράφτηκε στα ηρωικά χρόνια της Αντίστασης μια λαμπρή αντάρτικη σελίδα εθνικής δόξας. Θαρρείς κι' ανηχούν ακόμα οι κρότοι απ' την τρομερή ανατίναξη του γερμανικού τραίνου με τους εκατοντάδες νεκρούς ναζήδες!

Αθάνατα Τέμπη! Θαυμαστό γέννημα της ελληνικής φύσης και ασύγκριτο στολίδι της τουριστικής Ελλάδας. Ποιός το αντίκρυσε μια φορά και το λησμόνησε ποτέ;

Προχωρεί το μάτι έτσι απ' τη μια φωτογραφία του τελλάρου στην άλλη, βλέπει και αναπολεί... Να η πολύνερη Έδεσσα κρεμαστός «κήπος της Εδέμ» και ένας πανοραμικός «εξώστης» πάνω απ' τον Μακεδονικό κάμπο, με τους καταρράκτες και τους οπαρώνες της. Όμορφη Μακεδονία!

Να η Χαλκίδα, η νύμφη του Ευρύπου, με την κινητή της γέφυρα πάνω απ' το θαλάσσιο στενό... Τώρα που τη βλέπω στην εικόνα, γυρίζει ξανά ο νους πίσω... Κάποτε στα '37, μπήκα και βγήκα απ' την πόλη νύχτα σε μια παράνομη κομματική αποστολή. Δεν είδα τότε την ομορφιά της όλη στο φως της ημέρας. Δικτατορία και τότε. «Σμίγαν» δυο - δυο οι αγωνιστές της δημοκρατίας νύχτα» στη σκιά της χώρα, όπως και σήμερα στα 72. Θλιβερά «παράλληλα»! Πότε θα ανασάνει η δόλια Χώρα απ' αυτά τα «φασιστικά παράλληλα»; Νταγιάντα, πατρίδα, και κάποτε θάρθει η λευτεριά σου και η δημοκρατική αιθρία...

Να η πευκόφυτη Σάμο με τα αντάρτικα βουνά της, τον Κέρκη και τον Καρβούνη. Με τα μοσχάτα κρασιά της και τον ιστορικό Παγώνδα.

Να και η κοσμοζάκουστη Ρόδο με τα δώδεκα νησιά της δώδεκα ζαφίρια στο γαλάζιο ατλάζι του Αιγαίου, με τις χρυσές

αμμουδιές της και τα «λινότο» της. Αλλά μέσα αυτά και η Λέρο με το Παρθένι «και το «Λακί», που πριν χορτάσουν οι κάτοικοί της τη λευτεριά από τον ιταλικό φασισμό, έγιναν στρατόπεδα ομήρου του νεκραναστημένου ελληνικού φασισμού της Χούντας! Απ' τον ένα ζυγό στον άλλο! Ω! μοίρα σκληρή τούτης της όμορφης και ενάρετης χώρας, πατρίδας της Δημοκρατίας απ' τη γέννησή της! Ποιός θα σε απαλλάξει οριστικά απ' τις αλυσίδες της ντόπιας και ξένης σκλαβιάς!

Και να συνέχεια: Η Σύρα και τα Κύθηρα. Το Λουτράκι και το Ναύπλιο. Η Ζάκυνθος! αστράφτουν τώρα όλα και το καθένα χωριστά στο γαλάζιο ατλάζι του ελληνικού πελάγου. Όμορφα όλα πετράδια του γαλανού Αιγαίου... Τα γαλάζια «φιόρδ» των Κηθύρων συνθέτουν ένα «νορβηγικό» τοπίο. Το Λουτράκι απλώνει τη «λοιστρική» του ακτή στον ήρεμο Κορινθιακό - καθρεφτίζονται οι πευκόφυτες πλαγιές της στα γαλανά νερά του. Μια μικρή μινιατούρα «χρυσής Πράγας» το Ναύπλιο με τα κόκκινα κεραμίδια του και με το «Βούρτσι» στο γαλανό όρμο λες και κάποιο αραγμένο πλεούμενο. Και με την πέτρινη ανεβασία με τα 146 σκαλοπάτια της ανυπότακτης «Ακροναυπλίας» με τον φλογερό ύμνο της:

«Α κροναυπλία, Ακροναυπλία, δεν σε λύνισε η βία».

Και τώρα η Ζάκυνθος, απλωμένη εδώ στο μάκρος ενός όμορφου κάδρου, μοιάζει σαν να μου φωνάζει: «Κύττα με, λοιπόν! Είμαι όμορφη σαν το ζακυνθινό μαντήλι. Σαν την Ζακυνθινή την κοπέλια που πάει στη βρύση να γεμίσει». Την κοιτώ και κάτι φτερουγίζει μέσα μου, σαν μια «ερωτική ανατριχίλα».

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ